

MAKRO ve MİKRO GÖSTERGELER ve EKONOMİ OKURYAZARLIĞI EĞİTİM SUNUMU

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

Eđitimci: Hakan şakar

2

Hakan şakar Tarafından Hazırlanmıştır
28.12.2021

► Eğitim Saatleri:

- 10:00-11:00 1. Seans
- 11:15-12:00 2. Seans
- 12:15-13:00 3. Seans
- 13:15-... Soru/Yanıt Seansı

EĞİTİM İÇERİĞİ

3

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

- ▶ **MAKRO FİNANSAL KAVRAMLAR ve BU KAVRAMLARIN GÜNLÜK HAYATIMIZDAKİ YANSIMALARI**
- ▶ **MİKRO FİNANSAL KAVRAMLAR ve BU KAVRAMLARIN GÜNLÜK HAYATIMIZDAKİ YANSIMALARI**
- ▶ **KAVRAMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER**

MAKRO EKONOMİK KAVRAMLAR, KATEGORİLER ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

MAKRO EKONOMİK KAVRAMLAR

5

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

- 1- MİLLİ GELİR
- 2- DIŞ TİCARET DENGESİ
- 3- CARİ İŞLEMLER DENGESİ
- 4- SERMAYE İŞLEMLERİ DENGESİ
- 5- ÖDEMELER DENGESİ
- 6- ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONLARI (UYP)
- 7- KAMU BORÇLARI
- 8- TOPLAM BORÇ STOKU
- 9- TCMB BİLANÇOSU ve PARA ARZI

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ

6

- 1- TOPLAM ÜRETİM BÜYÜKLÜĞÜ (TOPLAM ÇIKTI)
- 2- GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA (GSYİH)
- 3- GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA (GSMH)
- 4- SAFİ MİLLİ HASILA (SMH)
- 5- MİLLİ GELİR
- 6- KİŞİSEL GELİR
- 7- HARCANABİLİR GELİR

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (1)

7

TOPLAM ÜRETİM BÜYÜKLÜĞÜ:

Bir ülkede yapılan yurt içi üretimin temel girdiler, ara girdiler, sabit giderler (işletme giderleri), değişken giderler (personel giderleri) ve kar/zarar dahil toplam tutarıdır. Cari fiyatlarla hesaplanabileceği gibi, belirli bir endekse göre sabit fiyatlarla da hesaplanabilir.

Milli gelir hesaplamalarında çok da sık kullanılmayan bu kategori, eğer benzetme yapmak gerekirse, bir işletmenin gelir tablosunda yer alan toplam ciroya (Net Satışlara) yakın bir kavramdır. Sabit ve değişken girdiler de toplam üretim kapsamına girmektedir.

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (2)

8

GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA (GSYİH): Toplam yurt içi üretim büyüklüğünden, üretim sırasında kullanılan girdilerin (hammadde, yardımcı maddeler, ara girdiler, enerji girdileri, vb. sabit giderler) düştükten sonra geriye kalan büyüklüktür. Cari fiyatlarla hesaplanabileceği gibi, belirli bir endekse göre sabit fiyatlarla da hesaplanabilir.

Eğer benzetme yapmak gerekirse, bu kavram işletmelerin gelir tablosundaki, faaliyet kar/zararına (Satışlar-Satılan Malların/Hizmetlerin Maliyeti-Sabit Giderler) yakın bir kavramdır.

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (3)

9

GAYRİ SAFİ MİLLİ (GSMH): Bir önceki kategori olan GSYİH kategorisine net dış alem faktör gelirlerinin/giderlerinin eklenmesinden/düşülmesinden sonra oluşan büyüklüktür. Brüt katma değer olarak da tanımlanmaktadır. Cari fiyatlarla hesaplanabileceği gibi, belirli bir endekse göre sabit fiyatlarla da hesaplanabilir.

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (4)

10

SAFİ MİLLİ (SMH): Bir önceki kategori olan GSMH kategorisinden sabit kıymetlerin (makine, donanım, vb.) eskime/aşınma paylarının (amortismanlar) düşülmesinden sonra oluşan büyüklüktür ve Net Katma Değer olarak da tanımlanmaktadır. Cari fiyatlarla hesaplanabileceği gibi, belirli bir endekse göre sabit fiyatlarla da hesaplanabilir.

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (5)

11

MİLLİ GELİR (MG): Bir önceki kategori olan SMH kategorisinden üretim üzerindeki vergiler düşüldükten ve devletin verdiği sübvansiyonlar eklendikten sonra bulunan büyüklüktür. Cari fiyatlarla hesaplanabileceği gibi, belirli bir endekse göre sabit fiyatlarla da hesaplanabilir.

Eğer benzetme yapmak gerekirse, işletmelerin gelir tablolarındaki kar ve işçilik giderlerinden oluşan büyüklüğe yakındır. Toplam Net Katma Değer olarak da tanımlanan bu büyüklük, emek ve sermayenin paylarından oluşur.

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (6)

12

KİŞİSEL GELİR (KG):

**Kişisel Gelir = Milli Gelir - (Kurumlar Vergisi
+ Dağıtılmamış Firma Karları + Sosyal
Güvenlik Payları) + Transfer Ödemeleri +
Faiz Ödemeleri**

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİ ve HESAPLANMA TEKNİKLERİ (7)

13

HARCANABİLİR GELİR (HG):

**Harcanabilir Gelir = Kişisel Gelir – Dolaysız
Vergiler**

MİLLİ GELİR KATEGORİLERİNİN HESAPLANMA YÖNTEMLERİ

14

Üretim Yöntemi

Üretim yönteminde ekonominin cari mal ve hizmet üretimi ölçülür. Arz yönünden hesaplanan milli gelir tanımlaması yapılabilir.

Harcamalar Yöntemi

Milli gelir, üretilen nihai mal ve hizmetlerin değeri olduğuna göre, bu mal ve hizmetleri satın almak için yapılan harcamaları toplayarak da milli gelir büyüklüğüne ulaşılabilir.

Talep yönünden hesaplanan milli gelir tanımlaması yapılabilir

Gelir Yöntemi

Bu yöntemde her faaliyet kolunda mal ve hizmet üreten birimlerin üretim faktörlerine ödedikleri değer bulunup, bunların toplamından milli gelire ulaşılır.

Yıllara Göre Milli Gelir Büyüklüklerinin Değişimi (2011-2015 Yılları Arası)

15

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

<u>Yıllar/Kategoriler (Milyon TL)</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2013</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2014</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2015</u>	<u>Değ. %</u>
Milli Gelir Milyon TL (Cari Fiyatlarla)	1.294.893	1.416.817	9,42%	1.567.289	10,62%	1.748.168	11,54%	2.337.530	33,71%

30 Haziran Tarihlerinde TCMB Kur US\$/TL Döviz Alış Kurları

	<u>1,6157</u>	<u>1,8065</u>		<u>1,9248</u>		<u>2,1226</u>		<u>2,6850</u>
--	---------------	---------------	--	---------------	--	---------------	--	---------------

<u>Yıllar/Kategoriler (Milyon US\$)</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2013</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2014</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2015</u>	<u>Değ. %</u>
Milli Gelir Milyon US\$ (CF)	801.444	784.288	-2,14%	814.261	3,82%	823.597	1,15%	870.588	5,71%

Yıllara Göre Milli Gelir Büyüklüklerinin Değişimi (2016-2020 Yılları Arası)

16

<u>Yıllar/Kategoriler (Milyon TL)</u>	<u>2016</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2017</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2018</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2019</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2020</u>	<u>Değ. %</u>
Milli Gelir Milyon TL (Cari Fiyatlarla)	2.590.517	10,82%	3.107.000	19,94%	3.758.316	20,96%	4.320.191	14,95%	5.047.909	16,84%
<u>30 Haziran Tarihlerinde TCMB Kur US\$/TL Döviz Alış Kurları</u>										
	<u>2,9489</u>		<u>3,5168</u>		<u>4,5607</u>		<u>5,7591</u>		<u>6,8059</u>	
<u>Yıllar/Kategoriler (Milyon US\$)</u>	<u>2016</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2017</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2018</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2019</u>	<u>Değ. %</u>	<u>2020</u>	<u>Değ. %</u>
Milli Gelir Milyon US\$ (CF)	878.469	0,91%	883.474	0,57%	824.066	-6,72%	750.150	-8,97%	741.696	-1,13%

DIŞ TİCARET DENGESİ

17

Dış ticaret sonucunda belirli bir dönem içinde yurt içine giren ihracat mal bedelleriyle yurt dışına çıkan ithalat mal bedellerinin arasındaki farkı gösteren gelir/gider niteliğindeki nakit akımları tablosudur.

- ▶ Dış Ticaret Dengesi= İhracat Tutarı-İthalat Tutarı
- ▶ İhracat Tutarı=İthalat Tutarı ise Dış Ticaret Dengesi söz konusudur.
- ▶ İhracat Tutarı>İthalat Tutarı ise Dış Ticaret Fazlası söz konusudur.
- ▶ İhracat Tutarı<İthalat Tutarı ise Dış Ticaret Açığı söz konusudur.

TÜRKİYE'NİN YILLARA GÖRE DIŞ TİCARET DENGESİ RAKAMLARI

18

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

Yıllara Göre Dış Ticaret Dengesi Tablosu (Milyon US\$)

<u>Yıllar</u>	<u>İhracat</u>	<u>İthalat</u>	<u>Dış Ticaret Dengesi</u>	<u>İhracat/İthalat %</u>	<u>İthalat/İhracat %</u>
2013	167.397,00	249.282,00	-81.885,00	67,15%	148,92%
2014	173.293,00	239.865,00	-66.572,00	72,25%	138,42%
2015	154.865,00	203.874,00	-49.009,00	75,96%	131,65%
2016	152.645,00	192.568,00	-39.923,00	79,27%	126,15%
2017	169.214,00	227.789,00	-58.575,00	74,29%	134,62%
2018	178.909,00	219.635,00	-40.726,00	81,46%	122,76%
2019	182.246,00	198.997,00	-16.751,00	91,58%	109,19%
2020	168.407,00	206.281,00	-37.874,00	81,64%	122,49%
2021/5	84.680,00	96.060,00	-11.380,00	88,15%	113,44%
<u>Toplamlar</u>	<u>1.431.656,00</u>	<u>1.834.351,00</u>	<u>-402.695,00</u>	<u>78,05%</u>	<u>128,13%</u>

Kaynak: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/serieMarket/collapse_18/5122/DataGroup/turkish/bie_odeaayrsunum6/ ; Erişim Tarihi 11 Ağustos 2021, Saat 16:33

CARİ İŞLEMLER DENGESİ

19

Belli bir dönemde, mal bedelleriyle birlikte hizmetlerden, yatırımlardan ve diğer transferlerde kaynaklanan döviz giriş çıkışlarının takip edildiği gelir/gider niteliğindeki nakit akımları tablosudur. Bu tablonun başlangıç noktası dış ticaret dengesi rakamlarıdır.

Mal Dengesi (Dış Ticaret Dengesi)

İhracat (+)

İthalat (-)

Hizmetler Dengesi

Hizmet Gelirleri (+)

Hizmet Giderleri (-)

Yatırım (Net Faktör) Gelirleri Dengesi

Yatırım Gelirleri (+)

Yatırım Giderleri (-)

Transfer Gelirleri Dengesi

Karşılıksız Olarak Elde Edilen Dış Gelirler (+)

Karşılıksız Olarak Yapılan Dış Giderler (-)

CARİ İŞLEMLER DENGESİ

Gelirler Giderlerden Fazlaysa Cari İşlemler Fazlası, Düşükse Cari İşlemler Açığı Söz Konusudur.

TÜRKİYE'NİN YILLARA GÖRE CARİ İŞLEMLER DENGESİ RAKAMLARI

20

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

Yıllara Göre Cari İşlemler Dengesi (Milyon US\$)

<u>Yıllar</u>	<u>Dış Ticaret Dengesi</u>	<u>Hizmetler Dengesi</u>	<u>Birincil Gelir Dengesi</u>	<u>İkincil Gelir Dengesi</u>	<u>Cari İşlemler Dengesi</u>
2013	-81.885,00	33.370,00	-8.620,00	1.277,00	-55.858,00
2014	-66.572,00	34.409,00	-8.205,00	1.520,00	-38.848,00
2015	-49.009,00	29.988,00	-9.684,00	1.391,00	-27.314,00
2016	-39.923,00	20.523,00	-9.182,00	1.543,00	-27.039,00
2017	-58.575,00	26.333,00	-11.096,00	2.525,00	-40.813,00
2018	-40.726,00	30.174,00	-11.947,00	756,00	-21.743,00
2019	-16.751,00	35.528,00	-12.843,00	825,00	6.759,00
2020	-37.874,00	9.154,00	-8.714,00	119,00	-37.315,00
2021/5	-11.380,00	3.548,00	-5.454,00	591,00	-12.695,00
<u>Toplamlar</u>	<u>-402.695,00</u>	<u>223.027,00</u>	<u>-85.745,00</u>	<u>10.547,00</u>	<u>-254.866,00</u>

Kaynak: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/serieMarket/collapse_18/5122/DataGroup/turkish/bie_odeaayrsunum6/; Erişim Tarihi 11 Ağustos 2021, Saat 16:16

ÖDEMELER DENGESİ HESAPLAMALARI²¹

Belli bir dönemde, bir ülkedeki gelir/gider ve borç/alacak niteliğindeki tüm döviz giriş çıkışlarının takip edildiği nakit akım tablosudur. Tablonun en alttan bir önceki satırında yer alan genel dengenin eksi bakiye göstermesi halinde ödemeler dengesi açığından, artı bakiye göstermesi halinde ödemeler dengesi fazlasından söz edilir. Açık varsa ülkenin döviz pozisyonun azalmasıyla, fazla varsa döviz pozisyonun artmasıyla denge sıfırlanır.

- ▶ +/- Cari İşlemler Dengesi
- ▶ +/- Sermaye İşlemleri Dengesi
- ▶ +/- Finansal İşlemler Dengesi
- ▶ +/- Cari İşl. Deng. +/- Serm. İşl. Deng. +/- Fin. İşl. Deng
- ▶ +/- Net Hata/Noksan
- ▶ +/- GENEL DENGİ
- ▶ +/- REZERV DEĞİŞİMİ

TÜRKİYE'NİN YILLARA GÖRE ÖDEMELER DENGESİ RAKAMLARI

22

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

Ödemeler Dengesi Tablosu (Milyon US\$)

Yıllar	Cari İşl. Deng.	Sermaye İşl. Dengesi	Finansal İşl. Dengesi	Cari D+Serm. D+Fin. D	Net Hata/Noksan	Genel Denge	Resmi Rezerv Değişimi	Ödemeler Dengesi
2013	-55.858,00	96,00	75.561,00	19.799,00	-8.844,00	10.955,00	-10.955,00	0,00
2014	-38.848,00	70,00	41.929,00	3.151,00	-3.479,00	-328,00	328,00	0,00
2015	-27.314,00	21,00	9.380,00	-17.913,00	6.124,00	-11.789,00	11.789,00	0,00
2016	-27.039,00	-22,00	22.554,00	-4.507,00	5.276,00	769,00	-769,00	0,00
2017	-40.813,00	-15,00	38.788,00	-2.040,00	-6.197,00	-8.237,00	8.237,00	0,00
2018	-21.743,00	-80,00	481,00	-21.342,00	10.805,00	-10.537,00	10.537,00	0,00
2019	6.759,00	-34,00	5.016,00	11.741,00	-5.485,00	6.256,00	-6.256,00	0,00
2020	-37.315,00	39,00	7.055,00	-30.221,00	-1.563,00	-31.784,00	31.784,00	0,00
2021/5	-12.695,00	23,00	4.475,00	-8.197,00	6.667,00	-1.530,00	1.530,00	0,00
Toplamlar	-254.866,00	98,00	205.239,00	-49.529,00	3.304,00	-46.225,00	46.225,00	0,00

Kaynak: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?evds/serieMarket/collapse_18/5122/DataGroup/turkish/bie_odeaayrsunum6/; Erişim Tarihi 11 Ağustos 2021, Saat 16:33

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONLARI (UYP)

23

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

Belli bir dönem itibarıyla, bir ülkenin yurt dışına yapmış olduğu tüm yatırımlarla (varlıklar) yurt dışından kabul etmiş olduğu tüm yatırımların (yükümlülükler) takip edildiği stok bakiyesi anlamındaki tablodur. Yapılan yatırımların, kabul edilen yatırımlardan fazla olması halinde, UYP fazlasından, düşük olması halinde UYP açığından söz edilir.

Varlıklar:

Doğrudan Yatırım Varlıkları

Sermaye Yatırım Varlıkları

Diğer Yatırım Varlıkları

Rezerv Varlıklar

Yükümlülükler

Doğrudan Varlık Yükümlülükleri

Sermaye Yatırımları Yükümlülükleri

Diğer Yatırım Yükümlülükleri

TÜRKİYE'NİN YILLARA GÖRE UYP POZİSYONU RAKAMLARI

24

Yıllara Göre UYP Pozisyonları (Milyon US\$)

Tarih	U.Y.P.	VARLIKLAR	Doğr. Yat. Vrl.	Port.Yat.Vrl.	Diğ.Yat.Vrl.	Rezerv Vrl.	YÜKÜMLÜLÜKLER	Doğr.Yat.Ykm.	Port. Yat. Ykm.	Diğ. Yat. Ykm.
2013	-398.968,00	226.091,00	33.660,00	1.003,00	60.393,00	131.035,00	-625.059,00	-152.691,00	-167.768,00	-304.600,00
2014	-445.958,00	230.419,00	39.933,00	1.505,00	61.673,00	127.308,00	-676.377,00	-184.015,00	-191.124,00	-301.238,00
2015	-383.219,00	211.588,00	36.248,00	1.574,00	63.233,00	110.533,00	-594.807,00	-159.277,00	-143.859,00	-291.671,00
2016	-367.749,00	215.465,00	39.463,00	1.284,00	68.607,00	106.111,00	-583.214,00	-150.375,00	-139.721,00	-293.118,00
2017	-462.292,00	233.004,00	46.999,00	1.153,00	77.122,00	107.730,00	-695.296,00	-198.185,00	-173.760,00	-323.351,00
2018	-369.916,00	230.508,00	46.188,00	1.142,00	90.150,00	93.028,00	-600.424,00	-147.028,00	-140.898,00	-312.498,00
2019	-342.079,00	252.945,00	50.564,00	1.594,00	95.091,00	105.696,00	-595.024,00	-158.135,00	-134.035,00	-302.854,00
2020	-412.983,00	239.406,00	52.096,00	1.893,00	92.140,00	93.277,00	-652.389,00	-220.452,00	-117.656,00	-314.281,00
2021/3	-343.833,00	248.030,00	52.874,00	2.167,00	106.300,00	86.689,00	-591.863,00	-165.934,00	-111.507,00	-314.422,00

Kaynak: https://evds2/tcmb.gov.tr/index.php?/evds/serieMarket/collapse_18/5003/DataGroup/turkish/bie_uypucay/ Erişim Zamanı: 12 Ağustos 2021, Saat 13:52

KAMU BORÇLARI

25

Kamunun finansman ihtiyaçlarını gidermek için belli dönemlerde T.C. Hazinesi tarafından düzenlenen borçlanma ihaleleri sonucunda oluşan borçlardır.

Borçların ihaleleri, yurt içinde Hazine adına T.C.M.B. Tarafından, yurt dışında ise yetki verilen kurumlar tarafından gerçekleştirilir.

Borçlar, sabit faiz oranlı, değişken faiz oranlı ve TÜFE'ye endeksli faiz oranlı olmak üzere üç kategoride düzenlenmiştir.

Borçlar, Hazine Bonosu, Devlet Tahvili, Uluslararası Tahvil ve Kredi biçiminde düzenlenmektedir.

KAMU BORÇ STOKLARI RAKAMLARI

26

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

KAMU BORÇ STOKLARI TABLOSU

(Milyon TL/Milyon US\$)		TCMB Dv. Stş.	İÇ BORÇ STOKU			DIŞ BORÇ STOKU		TL STOK			TOPL. TL STOK	DÖVİZ STOK		TOPL. DV. STOK	TOPLAM STOK			
YILLAR	KURLAR	DÖVİZ CİNSİ	SABİT	DEĞİŞKEN	TÜFEYE ENDEKSİ	SABİT	DEĞİŞKEN	SABİT	DEĞİŞKEN	TÜFEYE ENDEKSİ		SABİT	DEĞİŞKEN		SABİT	DEĞİŞKEN	TÜFEYE ENDEKSİ	TOPLAM
2013/12	1,0000	TL	212.007,25	94.760,35	96.239,36	148.477,46	34.708,39	212.007,25	94.760,35	96.239,36	403.006,95	148.477,46	34.708,39	183.185,85	360.484,71	129.468,74	96.239,36	586.192,80
	2,1343	US\$	99.333,39	44.398,79	45.091,77	69.567,29	16.262,19	99.333,39	44.398,79	45.091,77	188.823,95	69.567,29	16.262,19	85.829,48	168.900,67	60.660,98	45.091,77	274.653,42
2014/12	1,0000	TL	234.889,24	78.879,56	100.879,72	164.706,07	33.162,57	234.889,24	78.879,56	100.879,72	414.648,52	164.706,07	33.162,57	197.868,64	399.595,31	112.042,13	100.879,72	612.517,16
	2,3311	US\$	100.763,26	33.837,91	43.275,59	70.655,94	14.226,15	100.763,26	33.837,91	43.275,59	177.876,76	70.655,94	14.226,15	84.882,09	171.419,21	48.064,06	43.275,59	262.758,85
2015/12	1,0000	TL	256.393,72	84.280,71	99.449,86	202.237,39	35.884,34	256.393,72	84.280,71	99.449,86	440.124,28	202.237,39	35.884,34	238.121,74	458.631,11	120.165,05	99.449,86	678.246,02
	2,9233	US\$	87.706,95	28.830,67	34.019,72	69.181,20	12.275,29	87.706,95	28.830,67	34.019,72	150.557,34	69.181,20	12.275,29	81.456,48	156.888,14	41.105,96	34.019,72	232.013,83
2016/12	1,0000	TL	278.944,63	82.882,23	106.817,47	251.492,32	39.815,09	278.944,63	82.882,23	106.817,47	468.644,33	251.492,32	39.815,09	291.307,41	530.436,95	122.697,32	106.817,47	759.951,74
	3,5255	US\$	79.122,01	23.509,35	30.298,53	71.335,22	11.293,46	79.122,01	23.509,35	30.298,53	132.929,89	71.335,22	11.293,46	82.628,68	150.457,23	34.802,81	30.298,53	215.558,57
2017/12	1,0000	TL	348.401,40	67.482,21	119.564,01	298.329,28	42.717,44	348.401,40	67.094,07	119.564,01	535.059,48	298.329,28	43.105,58	341.434,86	646.730,69	110.199,65	119.564,01	876.494,34
	3,7787	US\$	92.201,39	17.858,58	31.641,57	78.950,24	11.304,80	92.201,39	17.755,86	31.641,57	141.598,82	78.950,24	11.407,52	90.357,76	171.151,64	29.163,38	31.641,57	231.956,58
2018/12	1,0000	TL	375.212,76	75.551,90	135.377,26	428.572,79	52.400,09	370.566,55	74.333,08	135.377,26	580.276,89	433.219,00	53.618,90	486.837,91	803.785,55	127.951,98	135.377,26	1.067.114,80
	5,2905	US\$	70.921,99	14.280,67	25.588,75	81.007,99	9.904,56	70.043,77	14.050,29	25.588,75	109.682,81	81.886,21	10.134,94	92.021,15	151.929,98	24.185,23	25.588,75	201.703,96
2019/12	1,0000	TL	464.244,17	118.482,92	172.324,75	518.737,09	55.264,90	402.292,71	93.920,89	172.324,75	668.538,36	580.688,55	79.826,92	660.515,47	982.981,26	173.747,82	172.324,75	1.329.053,83
	5,9507	US\$	78.015,05	19.910,75	28.958,74	87.172,45	9.287,13	67.604,27	15.783,17	28.958,74	112.346,17	97.583,23	13.414,71	110.997,95	165.187,50	29.197,88	28.958,74	223.344,12
2020/12	1,0000	TL	591.666,47	217.790,25	250.896,81	679.760,37	72.734,62	401.137,03	142.402,06	250.896,81	794.435,90	870.289,82	148.122,81	1.018.412,63	1.271.426,84	290.524,87	250.896,81	1.812.848,52
	7,4327	US\$	79.603,17	29.301,63	33.755,81	91.455,38	9.785,76	53.969,22	19.158,86	33.755,81	106.883,89	117.089,32	19.928,53	137.017,86	171.058,54	39.087,39	33.755,81	243.901,75
2021/6	1,0000	TL	604.858,97	265.143,93	265.411,51	809.244,89	82.142,22	413.713,49	166.172,49	265.411,51	845.297,49	1.000.390,36	181.113,66	1.181.504,02	1.414.103,86	347.286,15	265.411,51	2.026.801,51
	8,6959	US\$	69.556,80	30.490,68	30.521,45	93.060,51	9.446,09	47.575,70	19.109,29	30.521,45	97.206,44	115.041,61	20.827,48	135.869,09	162.617,31	39.936,77	30.521,45	233.075,53

Kaynak: <https://www.hmb.gov.tr/kamu-finansmani-istatistikleri>

Erişim Zamanı: 12 Ağustos 2021, Saat 16:17

KAMU BORÇLARI/MİLLİ GELİR KARŞILAŞTIRMALARI

27

KAMU BORÇ STOKLARI MİLLİ GELİR KARŞILATIRMALARI TABLOSU

<u>YILLAR</u>	<u>AÇIKLAMA</u>	<u>TUTARLAR</u>	<u>K.B./M.G. %</u>
2013/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	586.192,80 1.567.289,00	37,40%
2014/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	612.517,16 1.748.168,00	35,04%
2015/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	678.246,02 2.337.550,00	29,02%
2016/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	759.951,74 2.590.517,00	29,34%
2017/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	876.494,34 3.107.000,00	28,21%
2018/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	1.067.114,80 3.758.316,00	28,39%
2019/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	1.329.053,83 4.320.191,00	30,76%
2020/12	BORÇ STOKU MİLLİ GELİR	1.812.848,52 5.047.909,00	35,91%

BRÜT DIŞ BORÇ STOKU VERİLERİ

28

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

TÜRKİYE BRÜT DIŞ BORÇ STOKU

(Milyon ABD Doları)	KAMU SEKTÖRÜ			TCMB			ÖZEL SEKTÖR			TÜRKİYE BRÜT DIŞ BORÇ STOKU (I+II+III)	TÜRKİYE BRÜT DIŞ BORÇ STOKU / GSYH (%) (**)
	KISA VADE	UZUN VADE	TOPLAM (I)	KISA VADE	UZUN VADE	TOPLAM (II)	KISA VADE	UZUN VADE (*)	TOPLAM (III)		
2013 Ç4	20.596	98.340	118.936	833	4.392	5.225	114.034	156.390	270.424	394.585	41,2
2014 Ç4	21.447	99.821	121.268	342	2.133	2.475	115.232	168.110	283.342	407.085	43,3
2015 Ç4	18.064	98.574	116.638	176	1.143	1.319	87.030	194.263	281.293	399.251	46,0
2016 Ç4	19.720	103.605	123.325	399	703	1.102	81.093	202.871	283.964	408.390	47,0
2017 Ç4	22.111	114.061	136.172	1.753	0	1.753	96.273	220.214	316.487	454.413	52,9
2018 Ç4	22.485	117.372	139.857	5.914	0	5.914	88.941	208.731	297.672	443.443	55,6
2019 Ç4 (***)	25.029	132.071	157.100	8.413	0	8.413	89.426	180.208	269.634	435.147	57,2
2021 Ç1 (****)	26.959	146.210	173.169	22.662	0	22.662	91.209	161.352	252.561	448.393	61,5

(*) 01.10.2001 tarihinden itibaren TCMB tarafından izlenmektedir.

(**) Çeyrek dönemlere ilişkin oranlar, son dört çeyrekteki dolar cinsinden GSYH verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

(***) 04 Aralık 2019 tarih ve 1814 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince "Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O." kurumuna ait dış borç verileri 2019 Ç4 itibarıyla kamu sektörü sınıflandırılmasında takip edilmeye başlanmıştır.

(****) Kamu Sektörü Sınıflaması, 2020 ilk çeyreğinden itibaren 28 Ocak 2020 tarih ve 31022 sayılı (mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanan "İstatistiki Sınıflamalar Yönetmeliği" çerçevesinde güncellenmiştir.

Soru ve görüşleriniz için:

E-posta: kaf.istatistik@hmb.gov.tr

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

NET DIŞ BORÇ STOKU VERİLERİ

29

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

TÜRKİYE NET DIŞ BORÇ STOKU

(Milyon ABD Doları)	TÜRKİYE BRÜT DIŞ BORÇ STOKU	TCMB DIŞ BORÇ STOKU (-)	BANKALAR DIŞ BORÇ STOKU (-)	PARASAL SEKTÖR HARİÇ DIŞ BORÇ STOKU (I)	TCMB NET DIŞ VARLIKLARI (*)	BANKALAR NET DIŞ VARLIKLARI	PARASAL SEKTÖR NET DIŞ VARLIKLARI (II) (**)	TÜRKİYE NET DIŞ BORÇ STOKU (I-II)	TÜRKİYE NET DIŞ BORÇ STOKU / GSYH (%) (***)
2013 Ç4	394.585	5.225	157.716	231.644	126.764	-127.046	-282	231.926	24,2
2014 Ç4	407.085	2.475	174.689	229.921	125.853	-142.306	-16.453	246.374	26,2
2015 Ç4	399.251	1.319	167.315	230.617	110.316	-131.600	-21.284	251.901	29,1
2016 Ç4	408.390	1.102	165.359	241.930	106.369	-117.098	-10.729	252.659	29,1
2017 Ç4	454.413	1.753	182.828	269.832	108.893	-128.622	-19.730	289.562	33,7
2018 Ç4	443.443	5.914	163.777	273.752	92.062	-91.327	736	273.016	34,3
2019 Ç4	435.147	8.413	149.654	277.081	104.660	-71.722	32.938	244.143	32,1
2020 Ç4	450.056	21.382	147.328	281.346	90.843	-78.215	12.629	268.718	37,5
2021 Ç1	448.393	22.662	147.102	278.629	82.970	-66.451	16.519	262.110	36,0

(*) Hazine'nin IMF'ye olan yükümlölükleri TCMB'ce yayınlanan "Parasal Durum" verisinin "Dış Yükümlölükler" bölümünde ve "Türkiye Brüt Dış Borç Stoku"nda yer almaktadır. Mükerrerliğı önlemek amacıyla Hazine'nin IMF'ye olan yükümlölükleri bu kalemden çıkarılmıştır.

(**) TCMB tarafından yayınlanan "Parasal Durum" verileri kullanılmıştır.

(***) Çeyrek dönemlere ilişkin oranlar, son dört çeyrekteki dolar cinsinden GSYH verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Soru ve görüşleriniz için:

E-posta: kaf.istatistik@hmb.gov.tr

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

TCMB ANALİTİK BİLANÇOSU

30

KALEMLER/TARİHLER	19-08-2021	18-08-2021	17-08-2021	16-08-2021	13-08-2021	12-08-2021	11-08-2021	10-08-2021	09-08-2021
A.AKTİF(Bin TL)	1.096.584.861,00	1.088.619.171,00	1.085.742.094,00	1.091.197.980,00	1.097.234.104,00	1.106.964.111,00	1.105.060.357,00	1.112.760.725,00	1.103.363.307,00
A.1-DİŞ VARLIKLAR(Bin TL)	933.229.290,00	924.467.845,00	920.468.235,00	928.395.493,00	934.635.374,00	950.325.077,00	948.140.359,00	955.058.497,00	944.469.766,00
A.2-İÇ VARLIKLAR(Bin TL)	226.535.664,00	226.120.182,00	228.453.798,00	230.215.969,00	230.919.842,00	233.199.178,00	233.324.086,00	234.779.861,00	233.385.983,00
A.2A-Nakit İşlemler(Bin TL)									
A.2Aa-Hazine Borçları(Bin TL)	81.562.366,00	81.564.311,00	82.066.453,00	82.067.838,00	81.946.525,00	81.946.724,00	82.069.617,00	82.496.642,00	82.498.646,00
A.2Aa1-Menkul Kıymetler(Bin TL)	81.776.601,00	81.776.601,00	82.264.250,00	82.264.250,00	82.264.250,00	82.264.250,00	82.264.250,00	82.686.175,00	82.686.175,00
A.2Aa1a-5 Kasım 2001 Öncesi DİBS(Bin TL)									
A.2Aa1b-İkincil Piyasadan Alınan DİBS(Bin TL)									
A.2Aa2-Diğer(Bin TL)	-214.235,00	-212.290,00	-197.797,00	-196.411,00	-317.724,00	-317.526,00	-194.633,00	-189.533,00	-187.529,00
A.2Ab-Bankacılık Sektörüne Açılan Nakit Krediler(Bin TL)	164.669.724,00	164.237.689,00	165.041.373,00	165.656.091,00	165.424.516,00	167.031.725,00	167.164.965,00	167.532.372,00	166.229.889,00
A.2Ac-TMSF'ye Kullanılan Krediler(Bin TL)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A.2Ad-Diğer Kalemler(Bin TL)	-19.696.425,00	-19.681.818,00	-18.654.028,00	-17.507.961,00	-16.451.199,00	-15.779.271,00	-15.910.495,00	-15.249.153,00	-15.342.553,00
A.3-DEĞERLEME HESABI(Bin TL)	-63.180.093,00	-61.968.856,00	-63.179.939,00	-67.413.481,00	-68.321.111,00	-76.560.144,00	-76.404.089,00	-77.077.633,00	-74.492.443,00
A.2B-IMF Acil Yardım Takip Hesabı(Hazine)(Bin TL)									
P.PASİF(Bin TL)	1.096.584.861,00	1.088.619.171,00	1.085.742.094,00	1.091.197.980,00	1.097.234.104,00	1.106.964.111,00	1.105.060.357,00	1.112.760.725,00	1.103.363.307,00
P.1-TOPLAM DÖVİZ YÜKÜMLÜLÜKLERİ(Bin TL)	818.615.981,00	813.133.257,00	817.919.299,00	824.504.694,00	829.199.285,00	839.256.190,00	838.740.846,00	842.653.300,00	833.868.798,00
P.1a-Dış Yükümlülükler(Bin TL)	57.928.305,00	57.646.660,00	57.484.265,00	59.513.309,00	60.470.770,00	59.732.668,00	57.474.719,00	57.699.266,00	57.886.193,00
P.1b-İç Yükümlülükler(Bin TL)	760.687.676,00	755.486.597,00	760.435.034,00	764.991.385,00	768.728.515,00	779.523.522,00	781.266.126,00	784.954.034,00	775.982.605,00
P.1ba-Kamu ve Diğer Döviz Mevduatı(Bin TL)	112.331.076,00	111.232.837,00	111.912.367,00	112.795.910,00	113.741.150,00	117.327.179,00	118.727.628,00	119.025.555,00	117.401.318,00
P.1bb-Bankalar Döviz Mevduatı(Bin TL)	648.356.600,00	644.253.760,00	648.522.667,00	652.195.475,00	654.987.364,00	662.196.343,00	662.538.499,00	665.928.478,00	658.581.287,00
P.2-MERKEZ BANKASI PARASI(Bin TL)	277.968.881,00	275.485.913,00	267.822.796,00	266.693.286,00	268.034.819,00	267.707.921,00	266.319.511,00	270.107.425,00	269.494.508,00
P.2A-Rezerv Para(Bin TL)	480.874.124,00	479.378.907,00	478.721.361,00	480.649.443,00	483.871.412,00	482.964.390,00	483.664.073,00	487.673.683,00	487.541.305,00
P.2Aa-Emisyon(Bin TL)	216.510.912,00	216.880.827,00	218.170.956,00	219.933.913,00	221.891.328,00	219.543.764,00	219.859.074,00	221.329.221,00	222.640.204,00
P.2Ab-Bankalar Mevduatı(Bin TL)	264.098.390,00	262.233.677,00	260.276.174,00	260.440.059,00	261.700.974,00	263.141.662,00	263.527.479,00	266.067.849,00	264.625.318,00
P.2Aba-Zorunlu Karşılıklar Bloke Hesabı(Bin TL)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P.2Abb-Serbest Mevduatı(Bin TL)	264.098.390,00	262.233.677,00	260.276.174,00	260.440.059,00	261.700.974,00	263.141.662,00	263.527.479,00	266.067.849,00	264.625.318,00
P.2Ac-Fon hesapları(Bin TL)	72.805,00	72.382,00	73.003,00	74.258,00	77.892,00	77.741,00	76.296,00	76.545,00	75.713,00
P.2Ad-Banka Dışı Kesim Mevduatı(Bin TL)	192.017,00	192.021,00	201.228,00	201.213,00	201.218,00	201.223,00	201.224,00	200.068,00	200.070,00
P.2B-Diğer Merkez Bankası Parası(Bin TL)	-202.905.243,00	-203.892.995,00	-210.898.565,00	-213.956.157,00	-215.836.593,00	-215.256.469,00	-217.344.562,00	-217.566.258,00	-218.046.797,00
P.2Ba-Açık Piyasa İşlemleri(Bin TL)	-280.944.694,00	-268.916.594,00	-260.781.494,00	-264.285.695,00	-263.769.895,00	-262.867.255,00	-283.812.595,00	-287.900.595,00	-287.875.295,00
P.2Bb-Kamu Mevduatı(Bin TL)	78.039.452,00	65.023.599,00	49.882.929,00	50.329.538,00	47.933.302,00	47.610.787,00	66.468.034,00	70.532.338,00	68.532.338,00

BRÜT ve NET TCMB REZERVLERİ

31

Yıllara Göre TCMB Brüt ve Net Rezervleri (Milyon US\$)

Tarih	TCMB Tarafından				Altın Rezervleri	Döv. Kredileri	Şarta Bağlı	Net Döv. Rez.
	Resmi Rezerv Varlıkları	Al./Sat. Yap. Döv.	IMF Rezerv	SDR (Öz. Çek. Hakl.)		Menk. Kıy. ve Mevd.	Yükümlülükler	
2013	131.035,00	109.280,00	174,00	1.504,00	20.077,00	-12.308,00	-77.340,00	41.387,00
2014	127.308,00	105.345,00	163,00	1.399,00	20.401,00	-10.453,00	-76.957,00	39.898,00
2015	110.533,00	91.431,00	156,00	1.340,00	17.606,00	-8.804,00	-72.871,00	28.858,00
2016	106.111,00	90.610,00	152,00	1.298,00	14.051,00	-11.377,00	-54.207,00	40.527,00
2017	107.730,00	82.658,00	160,00	1.375,00	23.537,00	-11.175,00	-61.611,00	34.944,00
2018	93.027,00	71.398,00	156,00	1.343,00	20.130,00	-13.290,00	-31.918,00	47.819,00
2019	105.696,00	77.118,00	156,00	1.335,00	27.087,00	-16.032,00	-34.648,00	55.016,00
2020	93.589,00	48.461,00	163,00	1.412,00	43.553,00	-28.246,00	-46.763,00	18.580,00
2021	97.692,00	55.607,00	161,00	1.394,00	40.530,00	-22.665,00	-45.037,00	29.990,00

Kaynak: [TCMB - Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi](#)

PARA ARZI (M_1 , M_2 , M_3)

32

- ▶ M_1 , DOLAŞIMDAKİ PARAYI İFADE ETMEKTEDİR. M_1 =TCMB TARAFINDAN İHRAÇ EDİLEN BANKNOT ve MADENİ PARALAR-TCMB DIŞINDAKİ BANKALARIN KASALARINDA BULUNAN PARALAR+VADESİZ MEVDUATIN ÖDEMELERDE KULLANILAN BÖLÜMÜ
- ▶ M_2 , DOLAŞIMDAKİ PARAYLA DOLAŞIMA GİRMEYEN TASARRUFLARIN BİR BÖLÜMÜNDEN OLUŞUR. M_2 = M_1 +VADELİ MEVDUAT
- ▶ M_3 , M_2 İLE DOLAŞIMA GİRMEYEN GÖRECE DAHA UZUN VADELİ PARALARIN TOPLAMINDAN OLUŞUR. M_3 = M_2 +REPOLAR+PARA PİYASASI FONLARI+HRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (2 YILA KADAR VADELİ)

PARA ARZI (M_1 , M_2 , M_3) TABLOSU

33

Yıllara Göre Para Arzı

Tarih	M1	M2	M3
2013	225.330.535,00	910.052.031,00	950.979.183,00
2014	251.991.723,00	1.018.546.164,00	1.063.151.797,00
2015	312.005.972,80	1.195.810.094,90	1.238.083.234,20
2016	382.351.495,90	1.406.729.187,90	1.450.681.529,40
2017	449.631.796,20	1.624.675.299,50	1.675.831.302,60
2018	512.524.057,00	1.940.589.522,50	1.988.304.794,70
2019	712.832.597,40	2.457.542.437,80	2.575.267.171,00
2020	1.219.863.695,30	3.325.045.394,90	3.418.684.238,70
2021	1.398.665.016,20	3.836.410.549,50	3.950.599.120,50

Kaynak: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/serieMarket#collapse_4

PARA ARZI MİLLİ GELİR KARŞILAŞTIRMALARI TABLOSU

34

Milli Gelir/Para Arzı Karşılaştırmaları (Milyon TL)

Yıllar	Milli Gelir	M ₁	M.G./M ₁	M ₁ /M.G.	M ₂	M.G./M ₂	M ₂ /M.G.	M ₃	M.G./M ₃	M ₃ /M.G.
2013	1.567.289,00	225.330,54	6,96	0,1438	910.052,03	1,7222	0,5807	950.979,18	1,6481	0,6068
2014	1.748.168,00	251.991,72	6,94	0,1441	1.018.546,16	1,7163	0,5826	1.063.151,80	1,6443	0,6082
2015	2.337.530,00	312.005,97	7,49	0,1335	1.195.810,09	1,9548	0,5116	1.238.083,23	1,8880	0,5297
2016	2.590.517,00	382.351,50	6,78	0,1476	1.406.729,19	1,8415	0,5430	1.450.681,53	1,7857	0,5600
2017	3.107.000,00	449.631,80	6,91	0,1447	1.624.675,30	1,9124	0,5229	1.675.831,30	1,8540	0,5394
2018	3.758.316,00	512.524,06	7,33	0,1364	1.940.589,52	1,9367	0,5163	1.988.304,79	1,8902	0,5290
2019	4.320.191,00	712.832,60	6,06	0,1650	2.457.542,44	1,7579	0,5689	2.575.267,17	1,6776	0,5961
2020	5.047.909,00	1.219.863,70	4,14	0,2417	3.325.045,39	1,5181	0,6587	3.418.684,24	1,4766	0,6772

MİKRO FİNANSAL KAVRAMLAR

35

1- FAİZ KAVRAMI

1A) BASİT FAİZ KAVRAMI

1A1) DÖNEM SONU BASİT FAİZ HESAPLAMASI (FV)

1A2) DÖNEM BAŞI (PEŞİN) FAİZ HESAPLAMASI (NPV)

1A3) DÖNEMSEL ÖDEMELİ FAİZ HESAPLAMASI

1B) BİLEŞİK FAİZ KAVRAMI

2- KOMİSYON KAVRAMI

3- SERMAYE İŞLEM KARI (CAPITAL GAIN) ve SERMAYE İŞLEM ZARARI (CAPITAL LOSS) KAVRAMLARI

4- YABANCI PARALAR KUR FARKI GELİR GİDERLERİ (F/X PROFIT/LOSS)

5- VADELİ İŞLEM GÖSTERGELERİ HESAPLAMA TEKNİKLERİ

6- GENEL MALİYET ve GENEL GETİRİ KAVRAMLARI

FAİZ KAVRAMLARI (1)

36

FAİZ KAVRAMI

A) BASİT FAİZ KAVRAMI (Hesaplama Faizidir)

A3) DÖNEM SONU BASİT FAİZ HESAPLAMASI (FV)

$$FV = \text{Anapara} + [(\text{Anap.} * \text{FEGS} * \text{YBsFO}) / 36000]$$

A2) DÖNEM BAŞI (PEŞİN) FAİZ HESAPLAMASI (NPV) Basit Faiz Or. Göre:

$$\text{NPV} = \frac{FV}{(1 + \text{Dönemsel Basit Faiz Oranı})^{\wedge(\text{Dönem Sayısı})}}$$

Vade Sonu Değeri

$$\text{NPV} = \frac{\text{Vade Sonu Değeri}}{(1 + \text{Yıllık Bileşik Faiz Oranı})^{\wedge(\text{Vadeye Kadar Kalan Gün} / 360 \text{ veya } 365)}}$$

FAİZ KAVRAMLARI (2)

37

FAİZ KAVRAMI

A) BASİT FAİZ KAVRAMI (Hesaplama Faizidir)

A1) DÖNEMSEL ÖDEMELİ FAİZ HESAPLAMASI (FV)

$$FV = \text{Anapara} + [(\text{Anap.} * \text{DBsFO}) / 100]$$

B) BİLEŞİK FAİZ KAVRAMI (Kıyaslama Faizidir)

►

$$\text{Bileşik Faiz Oranı} = [1 + (\text{Yıl. Basit Faiz Oranı} \times \frac{\text{Gün Sayısı}}{360 \text{ ya da } 365})]^{\frac{(\text{360 ya da 365})}{\text{Gün Sayısı}}]$$

KOMİSYON KAVRAMLARI

38

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

- 1- PEŞİN KOMİSYON
- 2- DÖNEMSEL KOMİSYON
- 3- DÖNEM SONU KOMİSYONU

SERMAYE İŞLEMLERİ KAR/ZARARI

39

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

SERMAYE İŞLEMLERİ KAR/ZARARI (CAPITAL GAIN/CAPITAL LOSS):

ALINIP SATILAN FAİZLİ ENSTRÜMANIN, SATIŞ FİYATINDAN TAŞIDIĞI FAİZ ORANINA GÖRE HEŞAPLACAK REESKONTLU GÜNLÜK TOPLAM DEĞERİ DÜŞÜLÜR, FARK POZİTİFSE SERMAYE PİYASASI İŞLEM KARI (CAPITAL GAIN), NEGATİFSE SERMAYE PİYASASI İŞLEM ZARARI (CAPITAL LOSS) OLUŞUR.

YP KUR FARKI KAR/ZARARI

40

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

YP KUR FARKI KAR/ZARARI (F/X PROFIT/LOSS):

DÖVİZLİ BİR AKTİF/PASİF İŞLEMİN TARİHİ KURUYLA İŞLEM GÜNÜ KURU ARASINDA OLUŞAN FARKTIR. İŞLEMİN NİTELİĞİNE GÖRE KUR FARKI GELİR YA DA GİDERİ OLUŞUR. YP AKTİFLERLE YAPILAN İŞLEMLERDE CARİ KUR TARİHİ KURDAN YÜKSEKSE KAR, DÜŞÜKSE ZARAR OLUŞURKEN, YP PASİFLERLE YAPILAN İŞLEMLERDE CARİ KUR TARİHİ KURDAN YÜKSEKSE ZARAR, DÜŞÜKSE KAR OLUŞUR.

VADELİ İŞLEM GÖSTERGELERİNİN HESAPLANMASI

41

Hakan Şakar Tarafından Hazırlanmıştır 28.12.2021

GELECEKTEKİ KURLARIN HESAPLANMASINDA, HER İKİ DÖVİZ CİNSİNİN GEÇERLİ DÖNEMSEL FAİZ ORANLARINA GÖRE GELECEK DEĞERLERİ BULUNUR VE BİRBİRLERİNE ORANLANARAK GELECEKTE OLUŞACAK OLASI KUR DEĞERLERİ (FORWARD F/XRATES) HESAPLANIR.

GELECEKTEKİ FAİZ ORANLARININ HESAPLANMASINDA, KABUL EDİLEN YILLIK (YA DA DAHA UZUN VEYA KISA VADELİ) BİLEŞİK FAİZ ORANI, DÖNEMSEL BASİT FAİZ ORANINA DÖNÜŞTÜRÜLÜREK İLGİLİ DÖNEME GÖRE OLUŞMASI BEKLENEN FAİZ ORANLARI (FORWARD INTEREST RATES) HESAPLANIR.

MAKRO ve MİKRO GÖSTERGELER ARASINDAKİ İLİŞKİLER

42

MAKRO GÖSTERGELERDEKİ GEÇMİŞ GELİŞMELERDEN GELECEĞE İLİŞKİN TAHMİNLER YAPILARAK, İŞLETMENİN ALACAĞI BİLANÇO ve BİLANÇO DIŞI POZİSYONLAR (ALINACAK ve VERİLECEK KREDİ POZİSYONLARI, FAİZ POZİSYONU, YP KUR POZİSYONU, LİKİDİTE POZİSYONU, vb.) HAKKINDA KARARLAR ALINIR; ALINACAK POZİSYONLARDAKİ FİYATLAR (FAİZ ORANLARI, KURLAR, VB.) HAKKINDA HESAPLAMALAR YAPILIR.

AYRICA ALINMIŞ BİLANÇO İÇİ ve BİLANÇO DIŞI POZİSYONLARI YÖNETMEK (DÜŞÜRMEK, YÜKSELTMEK, FİYATLARINI DEĞİŞTİRMEK GİBİ) İÇİN GEREKİ KARARLAR ALINIR.

İLETİŞİM

43

HAKAN ŞAKAR

E-POSTA: Hakan@midainstitute.com

